

Yfirborðsmerkingar Rannsóknir

**Ráðstefna í Salnum Kópavogi
1. nóvember 2002**

Ásbjörn Ólafsson
deildarstjóri tækniþjónustu

Endurskin yfirborðsmerkinga

Ljósið frá bílnum endurkastast til bílsins

Tilgangur með yfirborðsmerkingum:

Fyrir ökumenn:

- Skýr skilaboða til ökumanna
- Ná fram bestu sjónrænni leiðni dag og nótt.

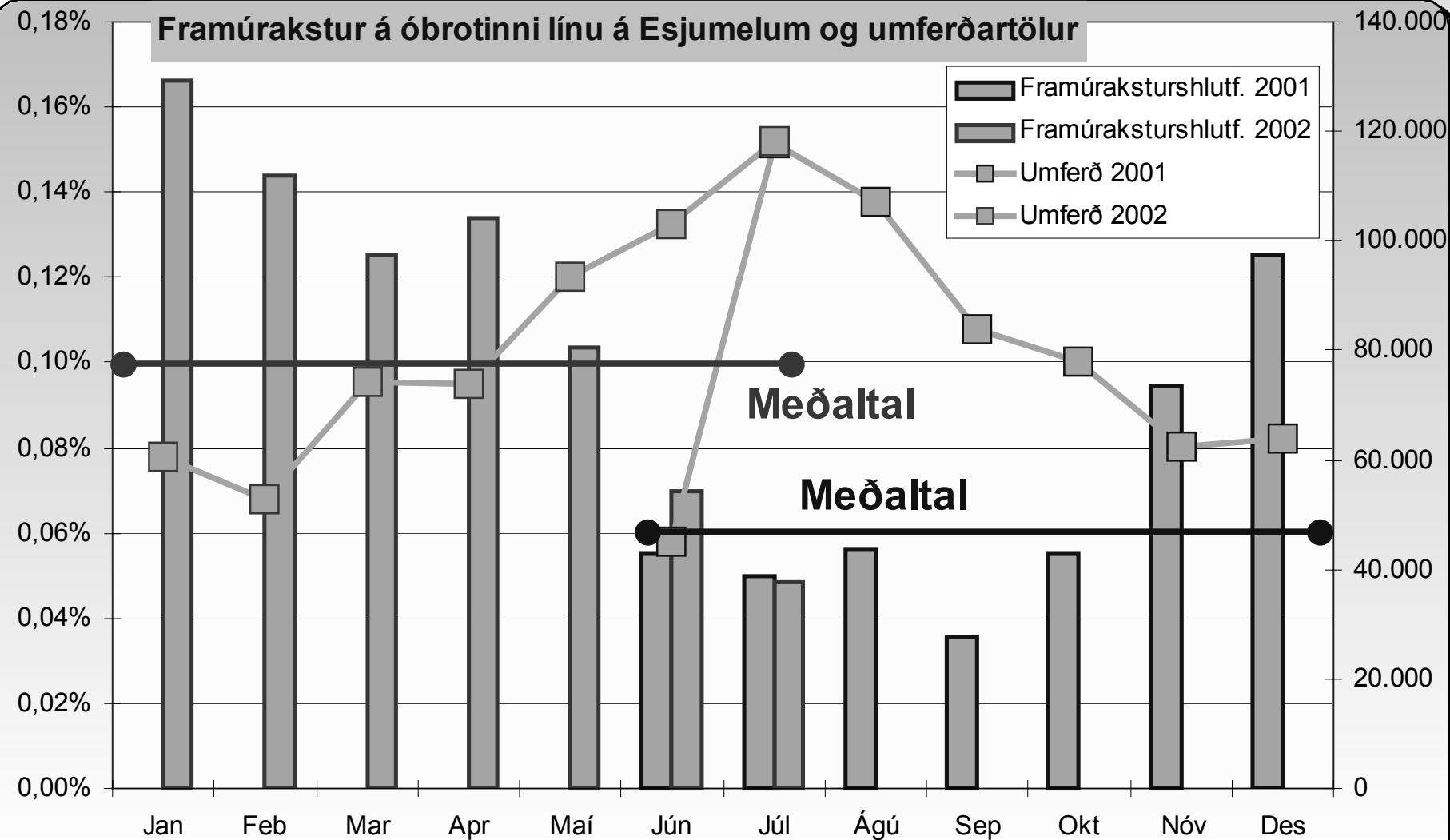
Fyrir veghaldara:

- Hámörkun á notagildi
- Lágmrkun á kostnaði

Framúrakstur á óbrotinni línu á Esjumelum og umferðartölur

Notkun vegmerkingarefna '00

-lítrar á þús. íbúa-

	Leysi- efnam.	Vatnsm.	Massi	Tveggja þátta	Samt.	Ath
Ísland	300		1000		1300	Þar af 500 sprautum.
Svíþjóð	7	50	850		907	Þar af 250 sprautum.
Noregur	10	10	720		740	
Finnland	50	350	450	20	870	
Danmörk	30	10	400		440	
Bretland	50	10	300		360	
Þýskal.	100	25	75	30	230	
USA	25	400	150	7	582	
Kanada	400	75	?	?	475	

Kostnaður er svipaður á lítra fyrir leysiefnamálningu, vatnsmálningu og massa og því endurspeglar lítrafjöldinn vel kostnaðinn

Notkun vegmerkinga

Mikil notkun vegmerkingarefna hér á landi er til komin vegna lélegrar endingar þeirra við aðstæður hér. Þessar aðstæður eru:

- ✓ nagladekk (eins og í Noregi, Svíþjóð og Finnlandi)
- ✓ snjóplógar með stáltönnum (eins og í N, S og F)
- ✓ söltun og bleyta á sv-horninu
- ✓ miklu fleiri frost/þíðu sveiflur en annars staðar
- ✓ klæðing algengt slitlag

Staðall um yfirborðsmerkingar

ÁDU	Kantlína	Miðlína
< 500	nei	já
> 500	já	já

Mjög léleg	2 undir 80
Léleg	2 undir 100
Góð	2 undir 120
Mjög góð	1 eða engin undir 120

Ástandsmælingar 2002 - Okt

Kantlína						
Ástand kantína	Kantlína					
Flokkun	Vantar	Mjög léleg	Léleg	Góð	Mjög góð	Samtals
Undir 1000	5	4	1	1		11
1000-4000		1			2	3
yfir 4000		1			2	3
Samtals	5	6	1	1	4	17

Miðlína					
Ástand miðlína	Miðlína				
Flokkun	Mjög léleg	Léleg	Góð	Mjög góð	Samtals
Undir 1000	1	2	1	7	11
1000-4000	1	1		1	3
yfir 4000	1			2	3
Samtals	3	3	1	10	17

35% lélegar eða mjög lélegar

Glerperlur fyrir endurskin

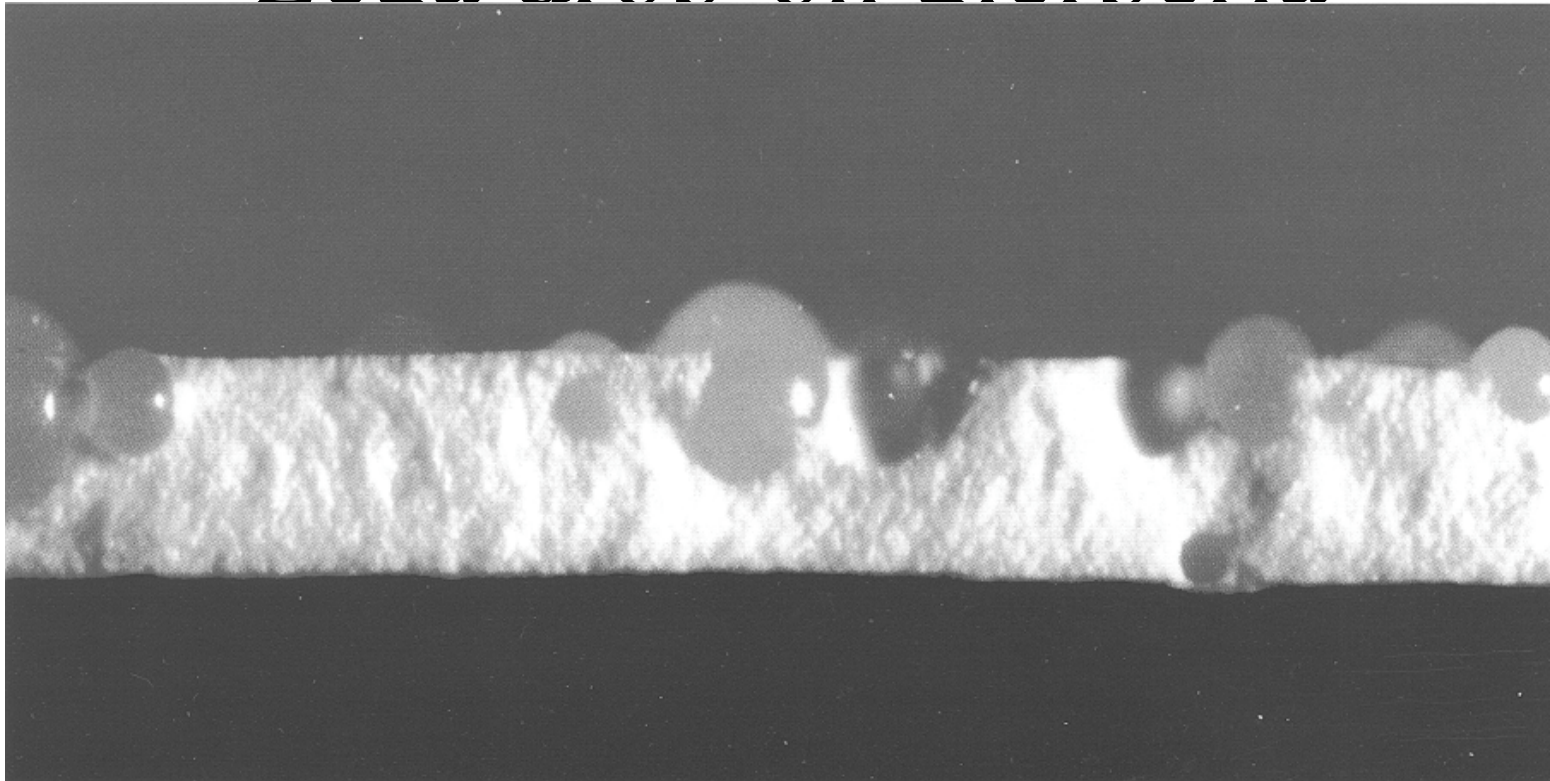
Premix perlur.

- ✓ Íblandað í massa sem keyptur er til landsins.
- ✓ Eru ekki í málningu
- ✓ 20-30% íblöndun í massa.
- ✓ Oftast um 0,3mm í þvermál

Drop-on perlur.

- ✓ Verktaki dreifir 350-400g/m² í yfirborð línu
- ✓ Oftast um 0,3mm í þvermál
- ✓ 1,0-1,3mm perlur prófaðar til að gefa endurskin í bleytu

Lega drop-on glerperla

Perlur sem sitja nokkuð
rétt í málningu

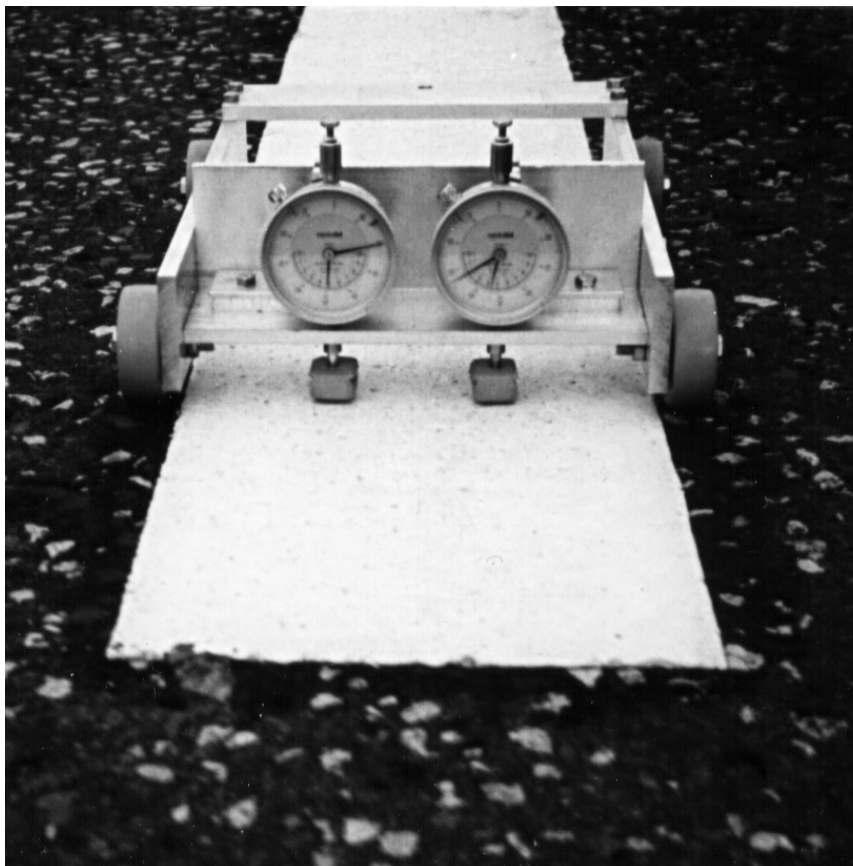
Norræn samanburðarprófun á massa (Kjalarnesprófun 96-98)

- ending og virkni helstu massategunda sem notaðar eru á Norðurlöndum
- munur á endingu og virkni sömu vegmerkingarefnanna á mismunandi svæðum Norðurlanda
- grundvöllur fyrir einu viðurkenningarferli fyrir vegmerkingarmassa á Norðurlöndum, eða alla veganna á þeim hluta Norðurlanda þar sem nagladekk eru notuð ???

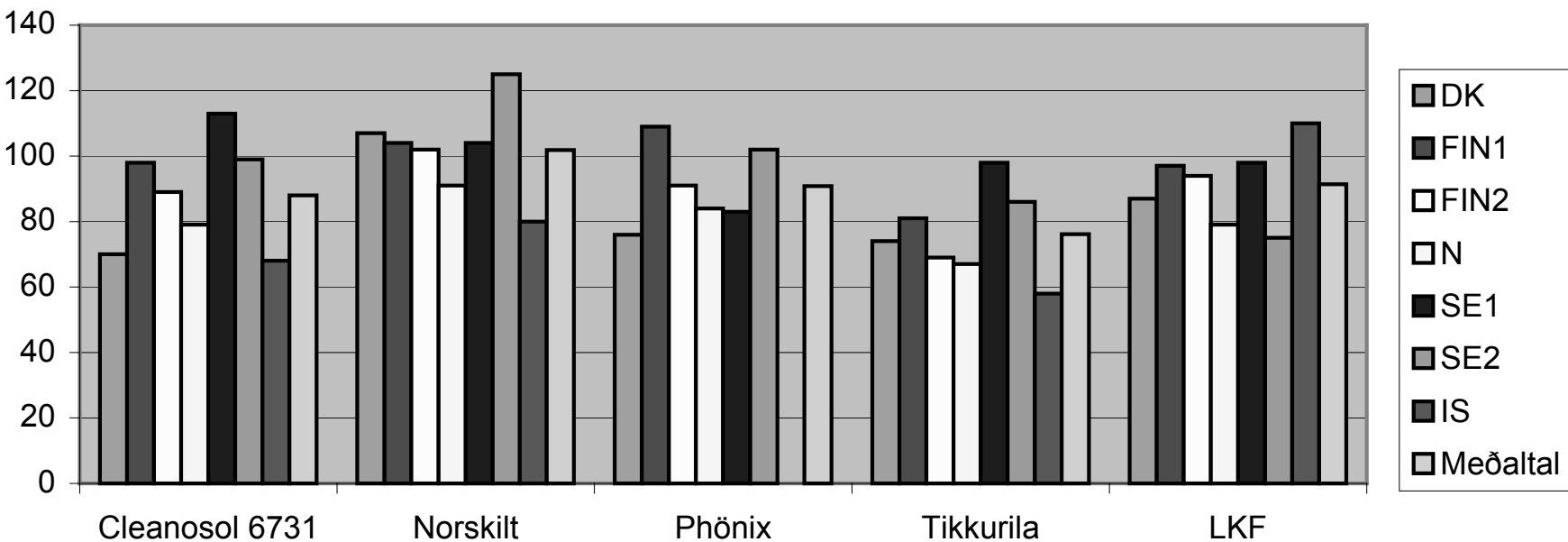
Norræn samanburðarprófun á massa (Kjalarnesprófun 96-98)

- 8 tegundir
- Grófir fletir halda verr virkni
 - getum ekki gert sömu kröfur og aðrir
- Meiri slithraði á massa hérlendis
 - blautir og saltaðir vegi, fokmold, naglar
 - tíðni frostmarksbreytinga (fasaskipta)
- Hitameðferð efnis hjá verktaka hefur meiri áhrif á endingu og virkni heldur en efnið sjálft.

Þykktarmælir

Endurskin á fimm tegundum massa eftir 2 ár á fimm mismunandi prófunarsvæðum

Umhverfis Akrafjall '00-'02

- ✓ Iðntæknistofnun og Vegagerðin hafa reglulega gert samanburðarrannsóknir á vegmerkingum. Síðast var það gert á vegum umhverfis Akrafjall (vegir 1, 47, 51, 503 og 509). Eins og algengast er í rannsóknum í nágranna-löndunum er höfuðáherslan lögð á endurskin í myrkri (lína með gott endurskin er nánast alltaf skýr í dagsbirtu).

Virknir vegmerkingar (Umhverfis Akrafjall 2000)

- Sá sprautumassi sem var prófaður undir 1 mm hafði enga kosti yfir málningu, en nokkra ókosti **(ekki víst að þetta gildi um ný efni í dag)**
- Prófunarsprautumassinn hafði enga kosti yfir málningu í kantlínunum á vegum með allt að 2500 ÁDU
- Kostir sprautumassa á miðlínu eru sýnileiki í birtu og 40-80 mcd/m²/lux endurskin yfir mesta skammdegið og vorið. Veltur á umferðarálagi

Virknir vegmerkingar (Umhverfis Akrafjall 2000)

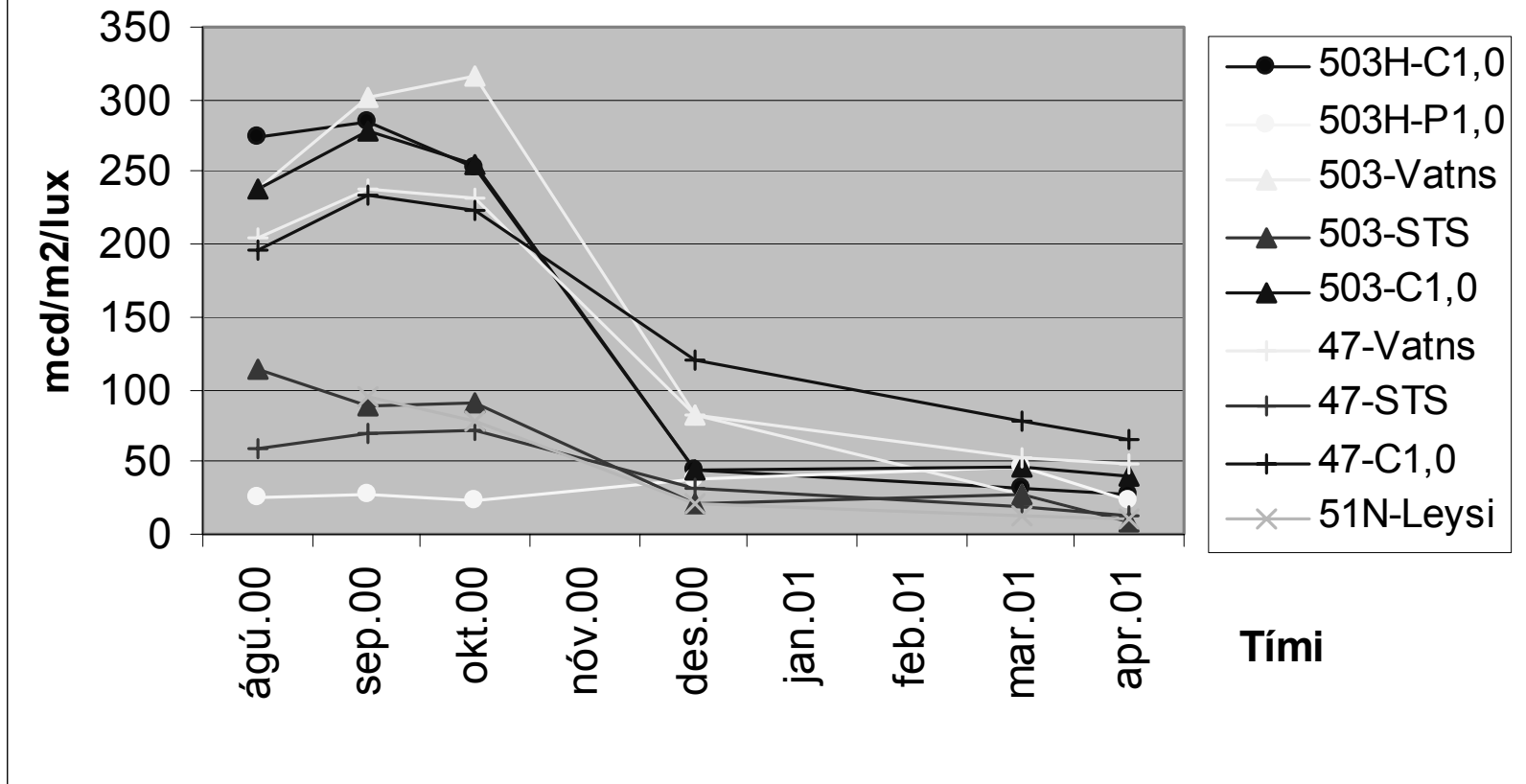

- Sílanhúðaðar perlur passa ekki hér á landi
- Hugsanlegt að skortur á “hvítuefni” skekki niðurstöður fyrir einstök efni
- Frávik frá gæðum mun algengari í vinnu með sprautumassa
- Góð fylgni á milli endurskins nýlegra lína og endurskins þeirra þar til þær slitna í gegn

Umhverfis Akrafjall '00-'02

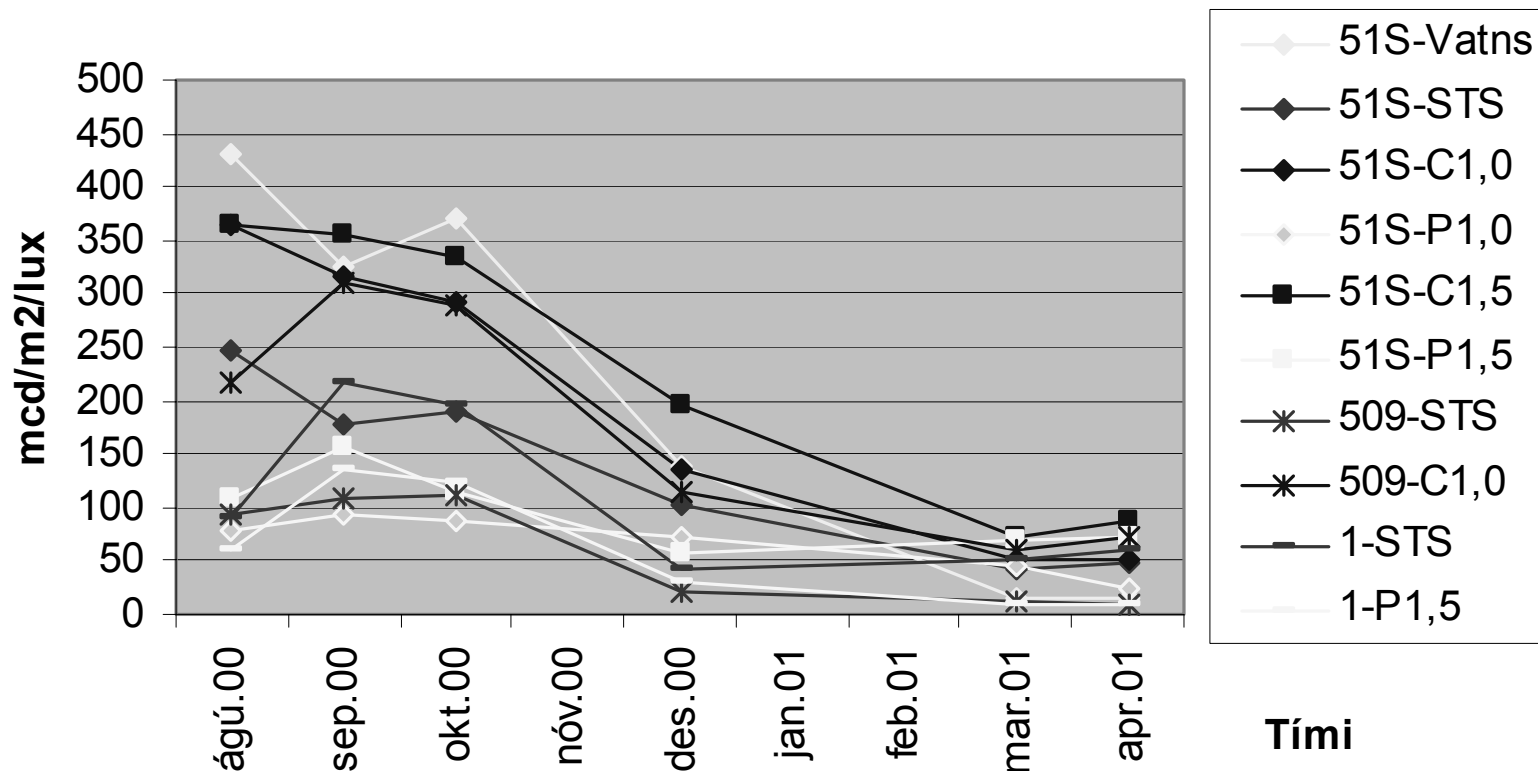
Miðlína á klæðningu

Umhverfis Akrafjall '00-'02

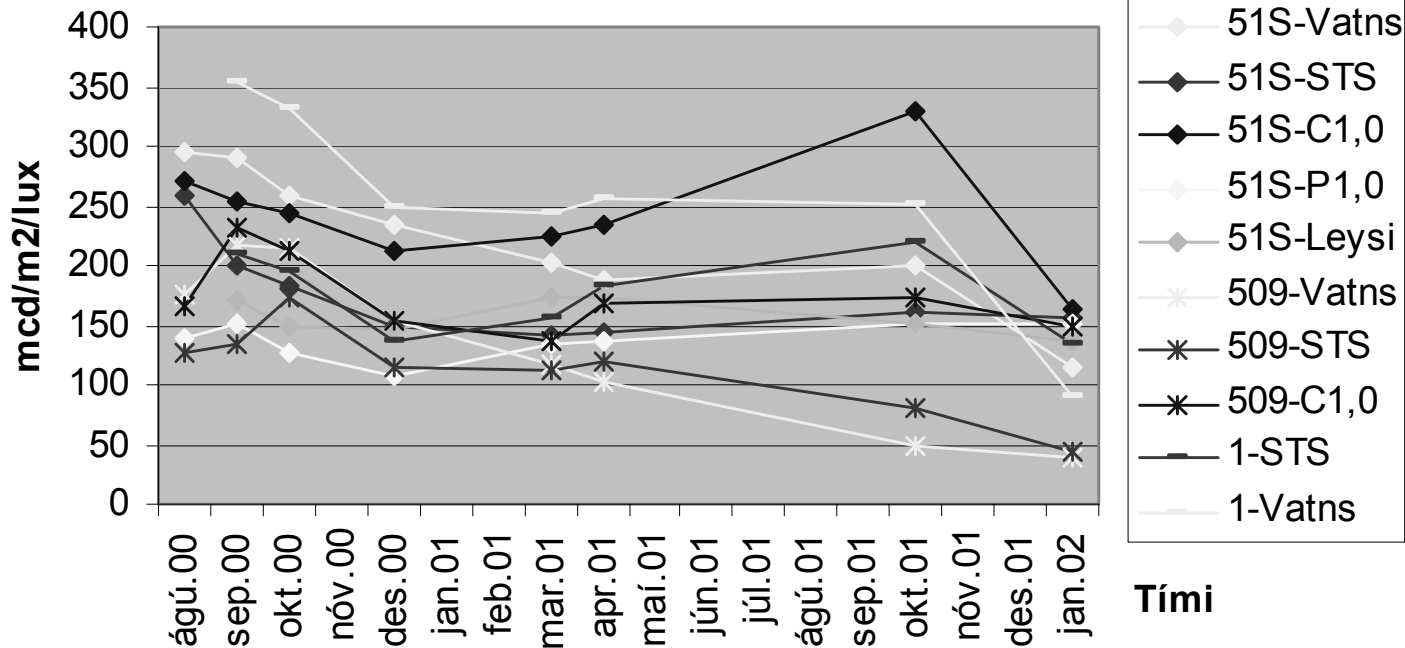

Miðlína á malbiki

Umhverfis Akrafjall '00-'02

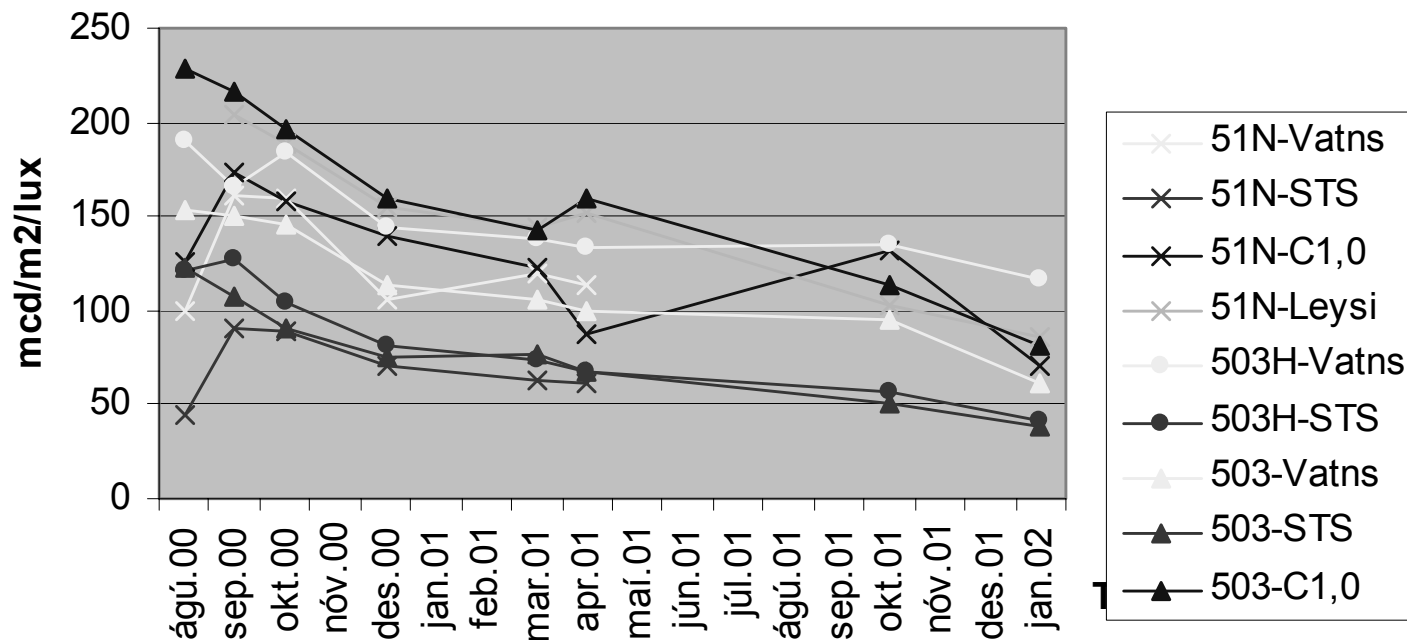
Kantlína á malbiki

Umhverfis Akrafjall '00-'02

Kantlína á klæðningu

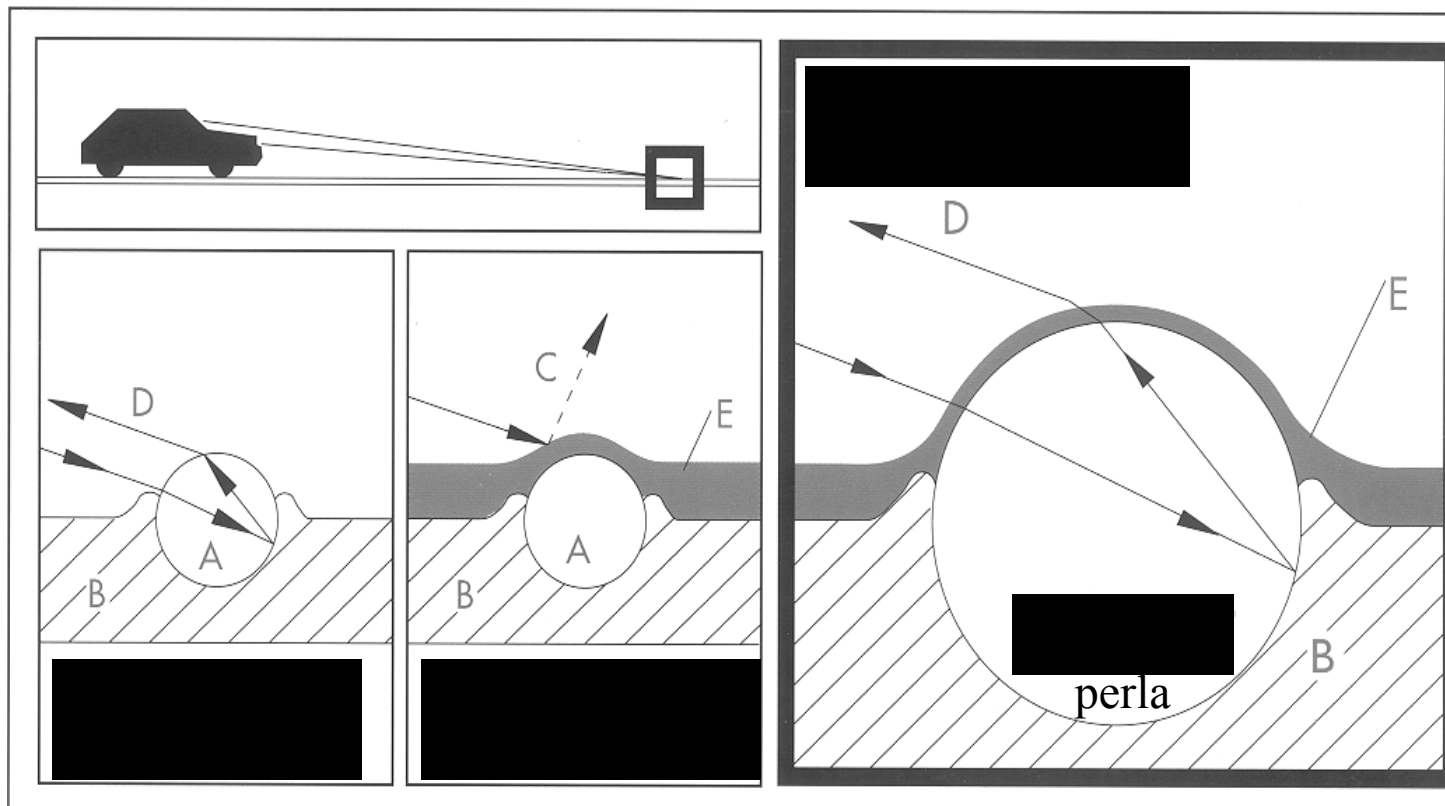
Nýjar rannsóknir

- ✓ Ástandskönnun vegmerkinga
- ✓ Sýnileiki í bleytu, stærri perlur
- ✓ Skilgreining gæðakrafa
- ✓ Háþrýstipvottur á slitlagi fyrir útlögn línu
- ✓ Háþrýstipvottur á línu (í vetur)

Yfirborðsmerkingar, sýnileiki bleytu – Glerperluprófanir

- Sýnileiki yfirborðsmerkinga í bleytu er vandamál. Vatnsfilma sest yfir perlurnar sem kemur í veg fyrir endurskin þeirra. Erlendar prófanir hafa sýnt að með því að nota stærri perlur er hægt að auka endurskinið þar sem vatnsfilman nær ekki yfir þær.
- Einnig er hægt að auka endurskin með því að nota hærra glerperluhlutfall í vegmálninguna en það hefur komið niður á slitstyrk hennar. Nú eru að koma fram á markaðinn vegmálningarefni sem þola hærra glerperluhlutfall.

Virkni stórra perla í bleytu

A=Perla

B=vegmerkingarefni

C=speglun

D=Endurskin

E=Bleyta

Möguleg tilraunaverkefni

- Áhrif mismunandi slitblaða (fyrir tennur) á yfirborðsmerkingar - í samstarfi við rekstrar- og framkvæmdadeild
- Viðgerðir línu, þ.e. að skýra upp háfslitna línu
- Upphitun yfirborðs á vorin eða haustin

Takk fyrir

- Kíkið á www.vegagerdin.is
- og veljið Ferðaupplýsingar - Merkingar - Yfirborðsmerkingar til að fá frekari upplýsingar